

R. Yaakov Kamenetsky, Rosh Yeshiva Torah Vodaath, Lithuania – Brooklyn, NY, 1891-1986

Question 1:

1. Bereishis 37:3-4

ג וַיִּשְׂרָאֵל, אֶהֱבֵ אֶת-יוֹסֵף מִכָּל-בְּנָיו--
כִּי-בֶן-זָקְנִים הוּא, לוֹ; וַעֲשֵׂה לוֹ, כְּתֹנֶת
פָּסִים.

3 Now Israel loved Joseph more than all his children, because he was the son of his old age; and he made him a coat of many colours.

ד וַיִּרְאוּ אֶחָיו, כִּי-אֶתוֹ אֶהֱבֵ אָבִיהֶם
מִכָּל-אֶחָיו--וַיִּשְׂנְאוּ, אֹתוֹ; וְלֹא יָכְלוּ,
דַּבְּרוּ לְשָׁלֵם.

4 And when his brethren saw that their father loved him more than all his brethren, they hated him, and could not speak peaceably unto him.

2. Rashi, ad loc.

בן זקונים – שנולד לו לעת זקנתו. ואונקלוס תרגם צר חכים הוא ליה כל מה שלמד משם ועצר מסר לו. דבר אחר שהיה זיו איקונין שלו דומה לו:

Question 2:

3. Bereishis 28:11

יא וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיִּלֶךְ שָׁם, כִּי-בָא
הַשֶּׁמֶשׁ, וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, וַיִּשָּׂם
מֵרָאשִׁיתוֹ; וַיִּשְׁכַּב, בַּמָּקוֹם הַהוּא.

11 And he lighted upon the place, and tarried there all night, because the sun was set; and he took one of the stones of the place, and put it under his head, and lay down in that place to sleep.

4. Rashi, ad loc.

וישכב במקום ההוא – לשון מיעוט צאותו מקום שכב, אבל ארבע עשרה שנים ששמש צדית עבר לא שכב זלילה, שהיה עוסק צמורה:

5. Talmud Bavli, Megilah 16b-17a

אמר רבה אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא: גדול תלמוד תורה יותר מכבוד אב ואם, שכל אותן שנים שהיה יעקב אבינו בבית עבר לא נענש. דאמר מר: למה נמנו שנותיו של ישמעאל - כדי ליחס בהן שנותיו של יעקב. דכתיב +בראשית כ"ה+ ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלושים שנה ושבע שנים. כמה קשיש ישמעאל מיצחק - ארביסר שנין, דכתיב +בראשית ט"ז+ ואברם בן שמונים שנה ושש שנים בלדת הגר את ישמעאל לאברם, וכתיב +בראשית כ"א+ ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו. וכתיב +בראשית כ"ה+ ויצחק בן ששים שנה בלדת אתם. בר כמה הוה ישמעאל כדאתיליד יעקב - בר שבעים וארבעה, כמה פיישן משניה - שתין ותלת. ותניא: היה יעקב אבינו בשעה שנתברך מאביו בן ששים ושלוש שנה, ובו בפרק מת ישמעאל, דכתיב +בראשית כ"ח+ וירא עשו כי ברך וגו' וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל אחות נביות, ממשמע שנאמר בת ישמעאל איני יודע שהיא אחות נביות? מלמד שקידשה ישמעאל ומת, והשיאה נביות אחיה, שתין ותלת, וארביסר עד דמתיליד יוסף - הא שבעין ושבעה. וכתיב +בראשית מ"א+ ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה - הא מאה ושבע, שב דשבעא ותרתי דכפנא - הא מאה ושיתסר, וכתיב +בראשית מ"ז+ ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חיך. ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה, מאה ושיתסר הויין! אלא שמע מינה: ארבע עשרה שנין דהוה בבית עבר - לא חשיב להו.

Who Were Shem and Ever?

Shem's Generation

6. Bereishis Rabba, 30:9

בדורותיו, רבי יהודה ורבי נחמיה, רבי יהודה אמר בדורותיו היה צדיק, הא אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל לא היה צדיק, בשוק סמיא צווחין לעווירא סגי נהור, משל לאחד שהיה לו מרתף אחד של יין, פתח חבית אחת ומצאה של חומץ, שניה כן, שלישית ומצאה קוסס, אמרין ליה קוסס הוא, אמר להון ואית הכא טב מינה א"ל לא, כך בדורותיו היה צדיק הא אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל לא היה צדיק, רבי נחמיה אמר ומה אם בדורותיו היה צדיק, אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל על אחת כמה וכמה, משל לצלוחית של אפרסמון מוקפת צמיד פתיל, ומונחת בין הקברות, והיה ריחה נודף, ואלו היה חוץ לקברות עאכ"ו, משל לבתולה שהיתה שרויה בשוק של זונות ולא יצא עליה שם רע, אלו היתה בשוקן של כשרות על אחת כמה וכמה, כך ומה אם בדורותיו היה צדיק אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל על אחת כמה וכמה.

7. Talmud Bavli, Brachos 4b

Rabbi Yehoshua ben Levi said: Even though one recited *Shema* in the synagogue, it is a mitzva to recite it upon his bed in fulfillment of the verse: "When

א"ר יהושע בן לוי אע"פ שקרא אדם

<p>you lie down.” Rabbi Yosei said: What verse alludes to the fact that one must recite <i>Shema</i> in the evening, upon his bed, as well? “Tremble, and do not sin; say to your heart upon your bed and be still, Selah” (Psalms 4:5).</p>	<p>ק"ש בביהכ"נ מצוה לקרותו על מטתו אמר רבי יוסי מאי קרא (תהלים ד, ה) רגזו ואל תחטאו אמרו בלבבכם על משכבכם ודומו סלה</p>
--	---

Ever's Generation

8. Bereishis 10: 22-25

<p>The descendants of Shem: Elam, Asshur, Arpachshad, Lud, and Aram.</p> <p>The descendants of Aram: Uz, Hul, Gether, and Mash.</p> <p>Arpachshad begot Shelah, and Shelah begot Eber.</p> <p>Two sons were born to Eber: the name of the first was Peleg, for in his days the earth was divided; and the name of his brother was Joktan.</p>	<p>בְּנֵי שֵׁם עֵינָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשָׁד וְלוּד וְאַרָם: וּבְנֵי אָרָם עוּץ וְחוּל וְגֶתֶר וּמָשׁ: אֲרַפְכְּשָׁד יָלַד אֶת־שְׁלַח וְשְׁלַח יָלַד אֶת־עֵבֶר: וְלְעֵבֶר יָלַד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אֶחָיו יֻקְטָן:</p>
---	---

Thesis

9. Talmud Bavli, Yoma 28b

<p>Abraham our Patriarch was himself an Elder and would sit in yeshiva, as it is stated: “And Abraham was old, advanced in years” (Genesis 24:1). From the apparent redundancy of the terms old and advanced in years, it is derived that old means that he was a wise Elder and prominent in Torah, and advanced in years means that he was elderly. Similarly, Isaac our Patriarch was an Elder and sat in yeshiva, as it is stated: “And it came to pass when Isaac was old and his eyes were dim” (Genesis 27:1). Similarly, Jacob our Patriarch was an Elder and sat in yeshiva, as it is stated: “And Israel’s eyes were heavy with age” (Genesis 48:10).</p> <p>Eliezer, servant of Abraham, was an Elder and sat in yeshiva, as it is stated: “And Abraham said to his servant, the elder of his household, who ruled over all he had” (Genesis 24:2). Rabbi Elazar said:The verse means that he had mastery over the Torah of his master, having gained proficiency in all of the Torah of Abraham.</p>	<p>אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנאמר (בראשית כד, א) ואברהם זקן בא בימים יצחק אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנאמר (בראשית כז, א) ויהי כי זקן יצחק יעקב אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנאמר (בראשית מח, י) ועיני ישראל כבדו מזוקן אליעזר עבד אברהם זקן ויושב בישיבה היה שנאמר (בראשית כד, ב) ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו אר"א שמושל בתורת רבו</p>
---	--

Applications

Rivka's Pregnancy

10. Bereishis 26:22-23

<p>But the children struggled in her womb, and she said, “If so, why do I exist?”She went to inquire of the LORD,</p>	<p>וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקֶרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶה אֲנִי וַתִּתְּלַךְ לַדְּרֹשׁ אֶת־ה':</p>
---	---

and the LORD answered her, “Two nations are in your womb, Two separate peoples shall issue from your body; One people shall be mightier than the other, And the older shall serve the younger.”	וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גַיִם [גוֹיִם] בְּבֶטְנְךָ וְשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעַיֶן יִפְרְדּוּ וְלֵאמֹם מְלֵאִם יֵאָמֵץ וְרֵב יַעֲבֹד צָעִיר:
---	---

11. Rashi, ad loc.

AND SHE WENT TO ENQUIRE at the school of Shem (Genesis Rabbah 63:6).	ותלך לדרוש לציית מדקדשו של שם:
--	--------------------------------

Yosef's Mission

12. Bereishis 30:25

ל, כה, ויהי, פאשר ילדה רחל את-יוסף; ויאמר יעקב, אל-לכו, שלחני ואלכה, אל-מקומי ולארצי.

13. Rashi, ad loc

כאשר ילדה רחל את יוסף משנולד שטנו של עשו, שנאמר והיה צית יעקב חס וציית יוסף להצעה וציית עשו לקש) עובדיה ח, ('אש בלא להצעה חינו שולט למרחוק, משנולד יוסף, צטח יעקב צהקצ"ה ורלה לשו:

14. Bereishis 15:16

טו, טז ודור רביעי, ישובו הנה: כי לא-שלם עון האמרי, עד-הנה.

15. Bereishis 37:1

לז, א וישב יעקב, בארץ מגורי אביו--בארץ, כנען.

Yosef's Challenge

16. Bereishis 38

One such day, he came into the house to do his work. None of the household being there inside, she caught hold of him by his garment and said, “Lie with me!” But he left his garment in her hand and got away and fled outside.	ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית: ותתפשטהו בבגדו לאמר שכבה עמי ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה:
--	---

17. Rashi, ad loc.

TO DO HIS WORK — Rab and Samuel differ as to what this means. One holds that it means, his actual house-work; the other that it means to associate	לעשות מלאכתו רב ושמאל חד קמר מלאכתו ממנש, וחד קמר לעשות כרכיו עמה, חלה שגרתית
---	---

with her, but a vision of his father's face appeared to him and he resisted temptation and did not sin as is stated in Treatise [Sotah 36b](#).

לו דמות דיוקנו של אביו וכו' בדליתא במסכת סוטה (דף ל"ז):

Yosef's Success

18. Bereishis 45:28

כח ויאמר, ישראל, רב עוד-יוסף **28** And Israel said: 'It is enough; Joseph my son is yet alive; I will go and see him before I die.'

בני, חי ; אלקה ואראנו, בטרם אמות.

19. Bereishis 46:3-4

מו, ג ויאמר, אנכי האל אלקי אביך ; אל-תירא מרדה מצרימה, כי-לגוי גדול אשימך שם. **מו, ד** אנכי, ארד עמך מצרימה, ואנכי, אעלך גם-עלה ; ויוסף, ישית גזר על-עיניך.

20. Rashi, Bereishis 47:21

ולא הושרך הכתוב לכתוב זאת, אלא להודיע שזכו של יוסף שנתכוין להסיר חרפה מעל אחיו, שלא יהיו קורין אותם גולים:

Yosef's Policies

Bereishis 47:11-27

So Joseph settled his father and his brothers, giving them holdings in the choicest part of the land of Egypt, in the region of Rameses, as Pharaoh had commanded.

12 Joseph sustained his father, and his brothers, and all his father's household with bread, down to the little ones.

13 Now there was no bread in all the world, for the famine was very severe; both the land of Egypt and the land of Canaan languished because of the famine.

14 Joseph gathered in all the money that was to be found in the land of Egypt and in the land of Canaan, as payment for the rations that were being procured, and Joseph brought the money into Pharaoh's palace.

15 And when the money gave out in the land of Egypt and in the land of Canaan, all the Egyptians came to Joseph and said, "Give us bread, lest we die before your very eyes; for the money is gone!"

16

ויושב יוסף את-אביו ואת-אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה:

יב ויכלכל יוסף את-אביו ואת-אחיו ואת כל-בית אביו לחם לפי הטף:

יג ולחם אין בכל-הארץ כ-כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים וארץ כנען מפני הרעב:

יד וילקט יוסף את-כל-הכסף הנמצא בארץ-מצרים ובארץ כנען בשבר אשר-הם שברים ויבא יוסף את-הכסף ביתה פרעה:

טו ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל-מצרים אל-יוסף לאמר הבה-לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף:

טז

And Joseph said, "Bring your livestock, and I will sell to you against your livestock, if the money is gone."

17

So they brought their livestock to Joseph, and Joseph gave them bread in exchange for the horses, for the stocks of sheep and cattle, and the asses; thus he provided them with bread that year in exchange for all their livestock.

18

And when that year was ended, they came to him the next year and said to him, "We cannot hide from my lord that, with all the money and animal stocks consigned to my lord, nothing is left at my lord's disposal save our persons and our farmland.

Let us not perish before your eyes, both we and our land. Take us and our land in exchange for bread, and we with our land will be serfs to Pharaoh; provide the seed, that we may live and not die, and that the land may not become a waste."

20

So Joseph gained possession of all the farm land of Egypt for Pharaoh, every Egyptian having sold his field because the famine was too much for them; thus the land passed over to Pharaoh.

21

And he removed the population town by town, from one end of Egypt's border to the other.

22

Only the land of the priests he did not take over, for the priests had an allotment from Pharaoh, and they lived off the allotment which Pharaoh had made to them; therefore they did not sell their land.

23

Then Joseph said to the people, "Whereas I have this day acquired you and your land for Pharaoh, here is seed for you to sow the land.

24

And when harvest comes, you shall give one-fifth to Pharaoh, and four-fifths shall be yours as seed for the fields and as food for you and those in your households, and as nourishment for your children."

25

And they said, "You have saved our lives! We are grateful to my lord, and we shall be serfs to Pharaoh."

26

And Joseph made it into a land law in Egypt, which is still valid, that a fifth should be Pharaoh's; only the land of the priests did not become Pharaoh's.

27

Thus Israel settled in the country of Egypt, in the region of Goshen; they acquired holdings in it, and were fertile and increased greatly.

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף הִבּוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְנֶנָּה לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם־אֶפְסֵ כֶּסֶף:

יז

וַיָּבִיאוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם אֶל־יוֹסֵף וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בְּסוּסִים וּבְמִקְנֵה הַצֹּאן וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר וּבְחֻמְרֵים וַיִּנְהַלֵּם בְּלֶחֶם בְּכָל־מִקְנֵהֶם בַּשָּׁנָה הַהִוא:

יח

וּתְתַם הַשָּׁנָה הַהִוא וַיָּבִיאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִית וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־נִכְחַד מֵאֲדֹנָי כִּי אִם־תָּם הַכֶּסֶף וּמִקְנֵה הַבְּהֵמָה אֶל־אֲדֹנָי לֹא נִשְׂאָר לַפָּנִי אֲדֹנָי בְּלִתִּי אִם־גּוֹיְתֵנוּ וְאֲדַמְתֵּנוּ:

יט

לְמָה נָמוּת לְעֵינֶיךָ גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם אֲדַמְתֵּנוּ קִנְיֵה־אֲתָנוּ וְאֶת־אֲדַמְתֵּנוּ בְּלֶחֶם וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְאֲדַמְתֵּנוּ עֲבָדִים לַפְּרֹעָה וְתִזְרַע וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת וְהֵאֲדַמָּה לֹא תִשָּׂם:

כ

וַיִּקַּח יוֹסֵף אֶת־כָּל־אֲדַמַּת מִצְרַיִם לַפְּרֹעָה כִּי־מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ שְׂדֵהוּ כִּי־חָזַק עֲלֵהֶם הָרָעַב וְתִהְיֶה הָאָרֶץ לַפְּרֹעָה:

כא

וְאֶת־הָעָם הָעֹבֵר אֹתוֹ לְעֹרִים מִקְצֵה גְבוּל־מִצְרַיִם וְעַד־קִצְהוּ:

כב

רַק אֲדַמַּת הַכֹּהֲנִים לֹא קִנְיָה כִּי חֹק לַכֹּהֲנִים מֵאֵת פְּרֹעָה וְאָכְלוּ אֶת־חֻקֵּם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פְּרֹעָה עַל־כֵּן לֹא מָכְרוּ אֶת־אֲדַמְתָּם:

כג

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־הָעָם הִן קִנִּיתִי אֶתְכֶם הַיּוֹם וְאֶת־אֲדַמְתְּכֶם לַפְּרֹעָה הֲאֵלֵכֶם זָרַע וְזָרַעְתֶּם אֶת־הָאֲדַמָּה:

כד

וְהִיָּה בְּתִבּוּאוֹת וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לַפְּרֹעָה וְאַרְבַּע הַיְדֹת יִהְיֶה לָכֶם לְזָרַע הַשָּׂדֶה וְלֹא־כִלְכֶּם וְלֹא־שָׂר בְּבִתְיֶכֶם וְלֹא־כָל לְטַפְּכֶם:

כה

וַיֹּאמְרוּ הַחִיתֵּנוּ נִמְצָא־חַן בְּעֵינֵי אֲדֹנָי וְהִינּוּ עֲבָדִים לַפְּרֹעָה:

כו

וַיִּשָּׂם אֹתָהּ יוֹסֵף לְחֹק עַד־הַיּוֹם הַזֶּה עַל־אֲדַמַּת מִצְרַיִם לַפְּרֹעָה לְחֻמְשׁ רַק אֲדַמַּת הַכֹּהֲנִים לְבָדִם לֹא הִיָּתָה לַפְּרֹעָה:

כז

וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד:

